

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2023/20/-НА-СТА-ТТ3

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНХАНГАЙ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2022 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2023 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Аудитор Т.Хүрэлбаатар

Утас: 70272248 Цахим хаяг: khurelbaatart@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.open.audit.mn

АГУУЛГА

Товчилсон үгийн жагсаалт	3
Хүснэгтийн жагсаалт	3
1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	4
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ 6	
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА	17
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа	17
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин	17
3.3 Санхүүгийн тайлагнналын үзэл баримтлал	18
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд.....	18
3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө	19
3.4.2 Авлага.....	19
3.4.3 Бараа материал	19
3.4.4 Үндсэн хөрөнгө	20
3.4.5 Өр төлбөр	21
3.4.6 Засгийн газрын хувь оролцоо.....	21
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	22
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт	22
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл.....	22
3.5.3 Нэмэлт төсөв	23
3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн	23
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН	25
4.1 Ерөнхий зүйл	25
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт.....	25
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	25
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	25
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	26
4.5.1 Завсрын аудитын талаар	26
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	26
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	27
5.2 Албан шаардлага	27
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	27

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
СТСХ	Санхүү, төрийн сангийн хэлтэс
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн газар

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1 Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт.....	18
Хүснэгт 2 Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл.....	19
Хүснэгт 3 Авлагын үлдэгдэл	19
Хүснэгт 4 Бараа материалын үлдэгдэл.....	19
Хүснэгт 5 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл	20
Хүснэгт 6 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл	21
Хүснэгт 7 Засгийн газрын хувь оролцоо	22
Хүснэгт 8 Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл	23
Хүснэгт 9 Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт	23
Хүснэгт 10 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт	26

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn
Цахим хаяг: www.audit.mn

2023. 03. 24 № 01/238.
танай -ны № -т

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНХАНГАЙ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА С.БАЯРМАА ТАНАА

Г Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийллээ.

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглувансан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төв аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/45 дугаар захирамжаар сумдын 2022 оны үйл ажиллагааг дүгнэхэд тус сум нь 84,9 хувьтай, “Ногоон хөгжил-Баялаг бүтээгчид”-ийг дэмжих урианы жилийн хэрэгжилт 82,9 хувьтай тус тус дүгнэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь аудиторын мэргэжлийн шийдлээр тайлант хугацааны санхүүгийн тайлангийн аудитад чухал нөлөө үзүүлсэн дараах асуудлууд байна.

Тайлант онд гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих Ерөнхий боловсролын сургууль, Цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, Соёлын төвийн байгууллагуудын 2,800,018.6 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, 161,401.2 мянган төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлэн тайлагнасан байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Тус санхүүгийн тайланд толилуулаагүй, тодруулаагүй асуудал байхгүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

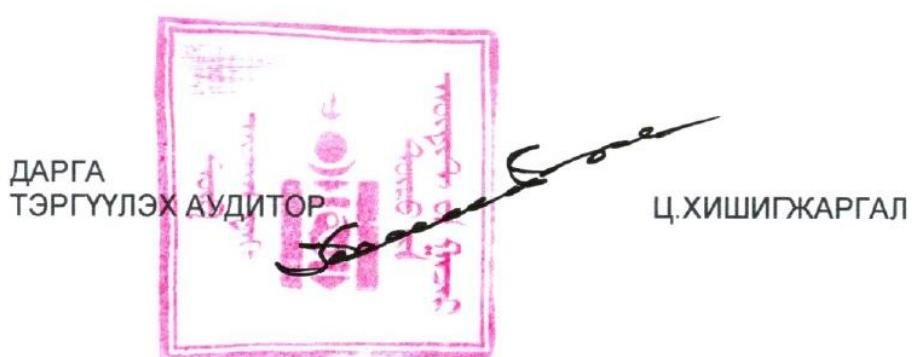
Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	645,104.78	483,128.06
31	МӨНГОН ХӨРӨНГӨ	94,506.18	61,848.57
31200	Банкинд байгаа бэлэн монгө	94,506.18	61,848.57
31210	Төгрөг	94,506.18	61,848.57
31211	Төрийн сангийн харилцах	83,346.48	56,827.03
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	6,544.50	5,021.54
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	4,615.20	0.00
33	АВЛАГА	334,394.66	332,690.92
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	150.00	150.00
33500	Бусад авлага	334,244.66	332,540.92
33510	Байгууллагаас авах авлага	82,259.72	71,315.48
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	251,984.95	261,225.44
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	216,203.94	88,588.56
35100	Түүхий эд материал	72,306.50	38,898.51
35130	Эм боох материал	72,306.50	38,898.51
35400	Хангамжийн материал	143,897.44	49,690.05
35410	Бичиг хэргийн материал	6,166.40	4,912.01
35420	Аж ахуйн материал	106,082.72	32,345.34
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	0.00	53.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1,278.45	0.00
35460	Хүнсний материал	12,799.00	0.00
35470	Бусад хангамжийн материал	17,570.87	12,379.70
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,077,249.08	1,071,579.89
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	3,077,249.08	1,071,579.89
39200	Биет хөрөнгө	3,001,386.08	1,023,870.47
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	3,189,571.94	961,234.54
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-560,437.00	-385,628.02
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	228,969.58	401,611.39
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-132,259.68	-124,771.33
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	423,712.83	167,305.27
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-349,613.55	-145,058.61
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	165,269.26	38,793.26
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-127,142.61	-25,521.94
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	273,379.69	266,818.42
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-125,253.40	-130,912.51
39217	Ном	15,189.02	0.00
39300	Биет бус хөрөнгө	75,863.00	47,709.42
39301	Програм хангамж	1,712.32	628.92
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,712.32	-628.92
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	77,248.00	50,474.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-1,385.00	-2,764.58
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,722,353.86	1,554,707.94

4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	1,881.13	9,581.12
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	1,881.13	9,581.12
41300	Өглөг	1,881.13	9,581.12
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,506.04	1,706.03
41360	Бусад өглөг	375.08	7,875.08
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	279.60	7,779.60
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	95.48	95.48
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,720,472.74	1,545,126.83
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,720,472.74	1,545,126.83
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	1,041,195.94	378,389.05
511002	Орон нутгийн төсвийн оруулсан хөрөнгө	1,041,195.94	378,389.05
51200	Хурийтлагдсан үр дүн	1,896,181.83	892,034.56
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	851,041.01	2,803,869.78
51220	Тайлант үеийн үр дүн	1,045,140.82	-1,911,835.22
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	783,094.97	274,703.22
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,722,353.86	1,554,707.94

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	4,318,551.74	1,358,138.50
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	56,215.31	147,174.85
110	Орлогын албан татвар	26,970.53	118,210.60
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	26,970.53	126,488.76
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.00	98,668.78
110002	Үйл ажиллагааны орлого	5,601.01	9,802.20
110003	Хөрөнгийн орлого	7,787.76	7,073.35
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	5,570.00	1,560.00
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал	8,011.77	9,384.44
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-8,278.17
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-8,278.17
113	Хөрөнгийн албан татвар	14,750.55	11,855.69
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	1,637.99
113002	Бууны албан татвар	540.00	240.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	14,210.55	9,977.70
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	14,494.23	17,108.56
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	11,265.28	6,691.79
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,660.18	2,224.25
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	7,605.10	4,467.54
1181	Газрын төлбөр	3,228.95	10,416.77
118101	Газрын төлбөр	3,228.95	10,416.77
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	1,278,866.01	331,721.33

120	Нийтлэг татварын бус орлого	1,278,866.01	331,721.33
120003	Торгуулийн орлого	51,957.23	32,294.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	78,448.76	82,503.76
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	2,747.07	3,592.70
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	75,701.69	78,911.06
120005	Түрээсийн орлого	2,661.00	7,461.75
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	1,016,118.06	202,681.82
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Бараа материал	129,680.96	6,780.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,983,470.42	879,242.33
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,162,887.70	95,096.20
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,136,646.70	0.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	26,241.00	95,096.20
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	230,679.41	133,696.03
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	18,091.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	208,145.84	110,496.03
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,442.57	23,200.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,505,782.47	650,450.10
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	797,585.80	0.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	24,626.77	0.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	683,569.90	650,450.10
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	84,120.84	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	84,120.84	0.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	3,226,846.70	1,017,630.50
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	3,213,263.97	1,002,652.23
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,282,858.40	977,871.23
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,216,092.36	257,498.52
210101	Үндсэн цалин	793,294.09	200,912.49
210102	Нэмэгдэл	266,133.94	51,917.86
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	19,080.50	0.00
210104	Урамшуулал	69,532.56	4,668.17
210105	Гэрээт ажлын хөлс	68,051.27	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	160,561.16	32,757.70
210201	Тэтгэврийн даатгал	113,726.56	22,732.67
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,168.31	2,630.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,523.69	1,999.54
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,331.05	482.08
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,811.56	4,913.42

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	325,038.93	352,706.38
210301	Гэрэл, цахилгаан	22,689.61	28,943.50
210302	Түлш, халаалт	301,439.97	321,996.88
210303	Цэвэр, бохир ус	909.35	1,766.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	91,863.25	44,952.56
210401	Бичиг хэрэг	5,701.58	3,329.06
210402	Тээвэр, шатахуун	44,683.92	20,049.06
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,084.00	1,500.40
210405	Хог хаягдал зайлцуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	6,809.20	4,956.30
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	18,693.97	12,442.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	12,890.59	2,675.74
2105	Нормативт зардал	201,788.70	877.55
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	174,441.61	0.00
210502	Хоол, хүнс	27,333.23	402.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	13.86	475.55
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,557.98	9,595.89
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	4,588.00	1,926.50
210602	Тавилга	14.00	0.00
210604	Урсгал засвар	4,955.98	7,669.39
2107	Томилолт, зочны зардал	2,794.00	3,832.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,794.00	3,832.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,494.11	66,983.57
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	2,923.76	65,979.96
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	320.00	540.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	167.25	195.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	6.11	168.61
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	77.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	271,667.91	208,667.07
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	98,040.38	109,653.72
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,043.80	2,814.92
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	172,583.72	96,198.42
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	930,405.58	24,781.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	70,602.90	24,781.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	17,966.50
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	10,273.05	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	3,498.40	0.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтворт суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	38,442.50	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	18,388.95	6,814.50

2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	825,056.07	0.00
213401	Ургал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	797,585.80	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	27,470.21	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.06	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	34,746.60	0.00
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	34,746.60	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	13,582.72	14,978.26
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	13,582.72	14,978.26
221001	Их засвар	13,582.72	14,978.26
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	1,091,705.04	340,508.00
V	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	46,564.22	2,252,343.23
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	770.29	33.50
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Үндсэн хөрөнгө	45,793.94	2,099,178.68
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал - Бараа материал	0.00	153,131.05
VI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI)=(III)+(IV)-(V)	1,045,140.82	-1,911,835.22

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн түйлгээний тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/ мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	ӨМНӨХ ОН	ТАЙЛАНТ ОН
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	3,187,192.54	1,238,253.93
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	56,215.31	147,174.85
110	Орлогын албан татвар	26,970.53	118,210.60
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	26,970.53	126,488.76
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	0.00	98,668.78
110002	Үйл ажиллагааны орлого	5,601.01	9,802.20
110003	Хөрөнгийн орлого	7,787.76	7,073.35
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	5,570.00	1,560.00
110006	Үрлагийн тогтолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай шагнал	8,011.77	9,384.44
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-8,278.17
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	0.00	-8,278.17
113	Хөрөнгийн албан татвар	14,750.55	11,855.69
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар	0.00	1,637.99
113002	Бууны албан татвар	540.00	240.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	14,210.55	9,977.70
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	14,494.23	17,108.56
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	11,265.28	6,691.79
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	3,660.18	2,224.25
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	7,605.10	4,467.54

1181	Газрын төлбөр	3,228.95	10,416.77
118101	Газрын төлбөр	3,228.95	10,416.77
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	225,583.31	211,836.76
120	Нийтлэг татварын бус орлого	225,583.31	211,836.76
120003	Торгуулийн орлого	51,957.23	32,294.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	170,965.08	172,081.01
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	95,282.13	91,389.25
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	75,682.95	80,691.76
120005	Түрээсийн орлого	2,661.00	7,461.75
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,905,393.92	879,242.33
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,162,887.70	95,096.20
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1,136,646.70	0.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	26,241.00	95,096.20
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	230,659.01	133,696.03
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	18,091.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	208,125.44	110,496.03
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,442.57	23,200.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,505,782.47	650,450.10
132001	Ургал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	797,585.80	0.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	24,626.77	0.00
132006	Ургал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	683,569.90	650,450.10
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	6,064.74	0.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	6,064.74	0.00
II	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	2,962,984.05	944,146.35
21	ҮРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,962,984.05	944,146.35
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,031,690.47	898,512.09
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,217,526.27	259,481.37
210101	Үндсэн цалин	793,679.33	200,912.49
210102	Нэмэгдэл	267,510.22	51,917.86
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	19,252.90	0.00
210104	Урамшуулал	69,032.56	4,668.17
210105	Гэрээт ажлын хөлс	68,051.27	0.00
210106	Ажилагчдад төлсөн /ТӨҮГ/	0.00	1,982.85
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	160,561.16	32,757.70
210201	Тэтгэврийн даатгал	113,726.56	22,629.71
210202	Тэтгэмжийн даатгал	12,168.31	2,621.75
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,523.69	2,007.78
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,331.05	482.08
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,811.56	5,016.38
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	325,038.93	351,122.04
210301	Гэрэл, цахилгаан	22,689.61	27,359.16
210302	Түлш, халаалт	301,439.97	321,996.88
210303	Цэвэр, бохир ус	909.35	1,766.00

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	45,750.40	27,150.60
210401	Бичиг хэрэг	4,709.50	2,294.90
210402	Тээвэр, шатахуун	25,732.99	17,618.80
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,868.90	1,500.40
210404	Ном, хэвлэл	209.50	0.00
210405	Хог хаягдал зайлцуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	8,250.71	5,736.50
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	3,978.80	0.00
2105	Нормативт зардал	170,091.60	79,453.07
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	131,915.03	78,753.27
210502	Хоол, хүнс	33,436.51	0.00
210503	Нормын хувцас, зөвлөн эдлэл	4,740.06	699.80
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	40,894.83	8,650.01
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	3,549.50	0.00
210602	Тавилга	464.60	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	25,282.00	0.00
210604	Урсгал засвар	11,598.73	8,650.01
2107	Томилолт, зочны зардал	2,794.00	4,220.00
210702	Дотоод албан томилолт	2,794.00	4,220.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	3,858.06	64,558.36
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3,159.94	63,774.75
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	320.00	320.00
210803	Даатгалын үйтчилгээ	113.25	195.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	187.88	168.61
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	77.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	65,175.22	71,118.94
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	58,231.05	64,169.42
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6,944.17	6,949.52
213	ҮРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	931,293.58	45,634.26
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	71,490.91	24,123.70
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	17,966.50
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	11,307.01	0.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	3,498.40	0.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтворт суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	38,442.50	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	18,243.00	6,157.20
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	825,056.07	0.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	797,585.80	0.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	27,470.21	0.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.06	0.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	34,746.60	21,510.56
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	34,746.60	21,510.56
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(I)-(II)	224,208.48	294,107.58
V	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	104,640.14	234,518.19

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	104,640.14	234,518.19
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	104,640.14	234,518.19
221001	Их засвар	0.00	58,500.00
222001	Тоног төхөөрөмж	0.00	5,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	67,181.94	60,305.19
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	37,458.20	110,713.00
VI	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI)=(IV)-(V)	-104,640.14	-234,518.19
VII	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ДҮН	-98,320.50	-92,247.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	98,320.50	92,247.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	98,320.50	92,247.00
VIII	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII)=(III)+(VI)+(VII)	21,247.85	-32,657.61
101	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	73,258.33	94,506.18
20	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	94,506.18	61,848.57

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
1	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,041,195.94	783,094.97	851,041.01	2,675,331.92
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,041,195.94	783,094.97	851,041.01	2,675,331.92
4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Орлогын тайландаа хүлээн зөвшөөрөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
7	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
8	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
9	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	1,045,140.82	1,045,140.82
10	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,041,195.94	783,094.97	1,896,181.83	3,720,472.74
11	2022 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,041,195.94	783,094.97	1,896,181.83	3,720,472.74
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-662,806.89	-508,391.07	-940,215.44	-2,111,413.40
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	378,389.05	274,703.90	955,966.39	1,609,059.34
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	0.00	-0.69	0.00	-0.69
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00
16	Орлогын тайландаа хүлээн зөвшөөрөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00
17	Өмчид гарсан өөрчилөлт	0.00	0.00	0.00	0.00
18	Зарласан ногдол ашиг	0.00	0.00	0.00	0.00
19	Тайлант үеийн үр дүн	0.00	0.00	-1,911,835.22	-1,911,835.22
20	2022 оны 12-р сарын 31-наарх үлдэгдэл	378,389.05	274,703.22	892,034.56	1,545,126.83

2.5 Аудит хийсэн нэгтгэсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,033,874.70	1,030,041.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	838,778.50	790,796.40
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	836,778.50	788,799.20
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	291,642.50	257,498.52
210101	Үндсэн цалин	218,726.20	200,912.49
210102	Нэмэгдэл	60,437.70	51,917.86
210104	Урамшуулал	12,478.60	4,668.17
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	38,861.70	32,757.70
210201	Тэтгэврийн даатгал	27,196.00	22,629.71
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,916.40	2,621.75
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,333.10	2,007.78
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	583.30	482.08
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,832.90	5,016.38
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	358,416.20	351,122.04
210301	Гэрэл, цахилгаан	31,326.20	27,359.16
210302	Түлш, халаалт	325,192.00	321,996.88
210303	Цэвэр, бохир ус	1,898.00	1,766.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	26,207.00	26,106.60
210401	Бичиг хэрэг	2,298.50	2,294.90
210402	Тээвэр, шатахуун	16,574.80	16,574.80
210403	Шуудан, холбоо, интернетийн төлбөр	1,583.70	1,500.40
210405	Хог хаягдал зайлцуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	5,750.00	5,736.50
2105	Нормативт зардал	700.00	699.80
210503	Нормын хувцас, зөвлөн эдлэл	700.00	699.80
2106	Эд хогшил, ургал засварын зардал	8,770.00	8,650.01
210604	Ургал засвар	8,770.00	8,650.01
2107	Томилолт, зочны зардал	4,230.40	4,220.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,230.40	4,220.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	64,510.60	64,308.36
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	63,645.60	63,524.75
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	320.00	320.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	195.00	195.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	250.00	168.61
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	100.00	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	43,440.10	43,436.17
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	35,940.10	35,936.65
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,500.00	7,499.52
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,000.00	1,997.20
2132	Бусад ургал шилжүүлэг	2,000.00	1,997.20
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,000.00	1,997.20

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	195,096.20	146,998.19
221001	Их засвар	90,000.00	58,500.00
222001	Тоног төхөөрөмж	5,096.20	5,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	100,000.00	83,498.19
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	0.00	92,247.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	0.00	92,247.00
III	ЗАРДЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,033,874.70	1,055,170.85
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	95,096.20	95,096.20
310004	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	95,096.20	95,096.20
32	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	883,778.50	868,685.40
320001	Орон нутгийн төсвөөс	883,778.50	868,685.40
35	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	55,000.00	91,389.25
350001	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	0.00	91,389.25
350003	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	55,000.00	0.00
4	Мөнгө, түүнгэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл□	0.00	23,219.46
5	Мөнгө, түүнгэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл□	0.00	31,453.35
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2.00	2.00
610001	Төсвийн байгууллага	2.00	2.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	25.00	20.00
620001	Удирдах ажилтан	7.00	6.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10.00	9.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	2.00	5.00
620004	Гэрээт ажилтан	6.00	0.00

2.6 Аудит хийсэн нэгтгэсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДУН	226,043.81	138,311.22
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	226,043.81	78,311.22
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	167,749.80	50,018.17
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	13,693.65	0.00
210102	Нэмэгдэл	13,693.65	0.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд толох шимтгэл	1,167.26	0.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	793.74	0.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	93.38	0.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	74.71	0.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	18.68	0.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	186.76	0.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,809.60	1,044.00
210401	Бичиг хэрэг	130.20	0.00
210402	Тээвэр, шатахуун	700.00	1,044.00
210405	Хог хаягдал зайлтуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	729.40	0.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	250.00	0.00
2105	Нормативт зардал	53,316.53	0.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	47,778.61	0.00
210502	Хоол, хүнс	5,537.92	0.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	48,883.10	0.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	23,289.90	0.00
210602	Тавилга	1,956.00	0.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	21,785.00	0.00
210604	Урсгал засвар	1,852.20	0.00

2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,683.94	250.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,683.94	250.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	47,195.72	48,724.17
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	42,817.75	48,724.17
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	4,377.97	0.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	58,294.01	28,293.06
2132	Бусад ургал шилжүүлэг	55,450.50	22,126.50
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	0.00	17,966.50
213208	Хөдөө орон нутагт тогтворт суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	38,442.50	0.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	17,008.00	4,160.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,843.51	6,166.56
213403	Орон нутгийн төсвийн срөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,843.44	1,551.36
213503	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.00	4,615.20
213405	Орон нутгийн төсвийн срөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	0.06	0.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	60,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	60,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	0.00	60,000.00
I	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	230,659.01	133,696.03
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	230,659.01	133,696.03
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчигт бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	18,091.00	0.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	208,125.44	110,496.03
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	4,442.57	23,200.00
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	4,615.20
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	4,615.20	0.00

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг дарга нь Монгол Улсын Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 56 дугаар зүйлийн 56.1-д “Засаг дарга нь харьялах нутаг дэвсгэртээ хууль тогтоомж, Засгийн газрын шийдвэр, харьялах дээд шатны Засаг даргын шийдвэрийн гүйцэтгэлийг хангах, түүнчлэн тухайн Хурлын шийдвэрийг хэрэгжүүлэх чиг үүрэг бүхий төрийн төлөөлөгч мөн” гэж заасан ба мөн хуулийн 59 дүгээр зүйлийн 59.1-д “Сумын Засаг дарга харьялах нутаг дэвсгэрийн хэмжээнд дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ” гэж заасны дагуу 59.1.1-59.1.23-д заасан бүрэн эрхийг хэрэгжүүлдэг байна.

Мөн Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2-д “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч төсвийн удирдлагын талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ” гэж заасны дагуу 14.2.1-14.2.12-т заасан бүрэн эрхийг, мөн хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.4-д “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь түүнд харьялагдах төсвийн талаар дараах бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ” гэж заасан бүрэн эрхийг тус тус хэрэгжүүлэн, Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаа аймгийн Төсвийн ерөнхийлөн захирагчид нэгтгэн тайлагнадаг байна.

ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар наадмын талбайн засвар 50,000.0 мянган төгрөг, явган хүний зам 20,000.0 мянган төгрөг, сумын төвийн гэрэлтүүлэг 20,000.0 мянган төгрөг, аймгаас эрх шилжүүлж хэрэгжүүлэх төсөл арга хэмжээний хөрөнгө оруулалтаар спорт чийрэгжүүлэлт биеийн тамирын талбай 60,000.0 мянган төгрөг, 2 автомашиныг 60,000.0 мянган төгрөг, Найрамдал багт гүний худаг 20,000.0 мянган төгрөг, Нарлаг хороололд дэд станцын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэхээр 98,000.0 мянган төгрөгийн ажлууд тус тус хийгдсэн байна.

БНСУ-н ЗГ-аас хэрэгжүүлсэн цөлжилт, уур амьсгалын өөрчлөлтийг бууруулах зорилгоор 5 жилийн хугацаатай 100 га газарт ойжуулалт, хүлэмж, хүнсний ногоо тариалж 30 хүнийг ажлын байртай болгох ажлыг эхлүүлсэн байна. Нэг жилд 640,000.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалт хийгдэж байна. Мөн Баянхангай, Угтаалцайдам, Цээл, Заамар чиглэлийн 121,7 км авто замын ажил хийгдэж эхэлсэн байна.

Төв аймгийн Засаг даргын 2023 оны А/45 дугаар захирамжаар сумдын 2022 оны үйл ажиллагааг дүгнэхэд тус сум нь 84,9 хувьтай, “Ногоон хөгжил-Баялаг бүтээгчид”-ийг дэмжих урианы жилийн хэрэгжилт 82,9 хувьтай тус тус дүгнэгдсэн байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Баянхангай сумын Засаг дарга нь үйл ажиллагаандaa Монгол Улсын Үндсэн хууль, Төрийн албаны тухай хууль, Засаг захиргаа нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын тухай хууль, Хувь хүний орлогын албан татварын тухай хууль, Хөдөлмөрийн тухай хууль, Нийтийн албанцад нийтийн болон хувийн ашиг сонирхлыг зохицуулах, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх тухай хууль Шилэн дансны тухай хууль зэргийг үйл ажиллагаандaa мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамрагдаагүй, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Дотоод хяналтын төлөвлөгөөг 2022 онд нийт 9 ажил үүрэг гүйцэтгэхээр төлөвлөн батлуулсан байна. Сумын Засаг даргын захирамжаар томилогдсон ажлын хэсэг нь удирдамж батлуулан байгууллагуудын санхүүгийн анхан шатны баримтын хөтлөлт, бараа материалын зарцуулалт, хөрөнгө оруулалтын ажлын явцын гүйцэтгэл, шилэн дансны хөтлөлтөд хяналт хийж, зөвлөмж, хугацаатай үүрэг даалгавар өгч хэрэгжилтийг тооцон ажилласан байна.

Төлөвлөлтийн үе шатанд дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.3 Санхүүгийн тайланын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайланын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын нэгтгэсэн тайландаа мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дүгээр тушаалаар баталсан “Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн болон Засгийн газрын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх журам”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн 1,554,707.9 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 2,167,645.9 мянган төгрөгөөр буюу 58,2 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 1 Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт /мянган төгрөгөөр/
Мөнгөн хөрөнгө	94,506.18	61,848.57	-32,657.61
Авлага	334,394.66	332,690.92	-1,703.74
Бараа материал	216,203.94	88,588.56	-127,615.38
Үндсэн хөрөнгө	3,077,249.08	1,071,579.89	-2,005,669.19
Нийт хөрөнгө	3,722,353.86	1,554,707.94	-2,167,645.92
Өр төлбөр	1,881.13	9,581.12	7,699.99
Засгийн газрын хүтээ оролцоо /Эздийн өмч/	3,720,472.74	1,545,126.83	-2,175,345.91
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө / өмчийн дүн	3,722,353.86	1,554,707.94	-2,167,645.92

Эх сурвалж: Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Дээрх хүснэгтээс мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 61,848.5 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 32,657.6 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Энэ нь орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны эцсийн үлдэгдэл 25,373.6 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 34,753.3 мянган төгрөгөөр, эрүүл мэндийн төвийн данс эцсийн үлдэгдэлгүй болж өмнөх оноос 21,510.5 мянган төгрөгөөр тус тус буурсан нь нөлөөлсөн байна.

Авлагын эцсийн үлдэгдэл 332,690.9 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 1,703.7 мянган төгрөгөөр буурсан нь сум хөгжүүлэх сангийн авлага 91,389.2 мянган төгрөгөөр, эрүүл мэндийн төвийн авлага 78,076.5 мянган төгрөгөөр тус тус буурснаас шалтгаалсан байна.

Бараа материалын эцсийн үлдэгдэл 88,588.5 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 127,615.3 мянган төгрөгөөр буурсан нь гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих улсын төсвийн байгууллагууд харьяа байгууллагууддаа санхүүгийн тайлангаа нэгтгэдэг болсноор Эрүүл мэндийн төвийн 8,740.8 мянган төгрөг, ЕБС-ийн 49,761.8 мянган төгрөг, Цэцэрлэгийн 26,444.5 мянган төгрөг, Соёлын төвийн 8,210.2 мянган төгрөг, нийт 93,157.3 мянган төгрөгийн бараа материалыг шилжүүлсэн нь нөлөөлсөн байна.

Үндсэн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 1,071,579.8 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 2,005,669.1 мянган төгрөгөөр буурсан нь гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих улсын төсвийн

ЕБС, Цэцэрлэг, Эмнэлэг, Соёлын төвийн байгууллагуудын 2,800,018.96 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг шилжүүлснээс шалтгаалсан байна.

Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/ нь 1,545,126.8 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 2,175,345.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих улсын төсвийн ЕБС, Цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төвийн, Соёлын төвийн байгууллагуудын авлага, засгийн газрын сан, дахин үнэлгээний нэмэгдлийг өмнөх үеийн үр дүн дансанд хааж, тайлант оны үр дүн 1,952,828.7 мянган төгрөгөөр буурснаас шалтгаалсан байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 61,848.5 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 32,657.6 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 2 Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	94,506.18	61,848.57	-32,657.61
Төгрөг	94,506.18	61,848.57	-32,657.61
Төрийн сангийн харилцах	83,346.48	56,827.03	-26,519.45
Арилжааны банк дахь харилцах	6,544.50	5,021.54	-1,522.96
Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	4,615.20	0.00	-4,615.20
Дүн	94,506.18	61,848.57	-32,657.61

Эх сурвалж: Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгээсэн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн Төрийн сангийн харилцах дансны эцсийн үлдэгдэл 56,827.0 мянган төгрөгийн 44,6 хувь буюу 25,373.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвийн орлогын, 45,7 хувь буюу 25,987.0 мянган төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангийн, 9,6 хувь буюу 5,466.3 мянган төгрөгийг хоршоо хөгжүүлэх сангийн үлдэгдэл тус тус байршиж байна.

Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл өмнөх оноос 32,657.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны эцсийн үлдэгдэл 25,373.6 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 34,753.3 мянган төгрөгөөр, эрүүл мэндийн төвийн данс эцсийн үлдэгдэлгүй болж өмнөх оноос 21,510.5 мянган төгрөгөөр тус тус буурсан нь нөлөөлсөн байна.

3.4.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 332,690.9 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 1,703.7 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3 Авлагын үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/			
Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	150.00	150.00	0.00
Байгууллагаас авах авлага	82,259.72	71,315.48	-10,944.23
Хувь хүмүүсээс авах авлага	251,984.95	261,225.44	9,240.49
Дүн	334,394.66	332,690.92	-1,703.74

Эх сурвалж: Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгээсэн тайлан

Авлагын жилийн эцсийн үлдэгдэл 332,690.9 мянган төгрөгийн 77,0 хувийг хувь буюу 256,225.4 мянган төгрөгийг хүмүүсээс авах авлага эзэлж байна. Энэ нь хоршоо хөгжүүлэх сангийн авлага байна.

3.4.3 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 88,588.5 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос

127,615.3 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 4 Бараа материалын үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	72,306.50	38,898.51	-33,407.99
Эм боох материал	72,306.50	38,898.51	-33,407.99
Хангамжийн материал	143,897.44	49,690.05	-94,207.39
Бичиг хэргийн материал	6,166.40	4,912.01	-1,254.39
Аж ахуйн материал	106,082.72	32,345.34	-73,737.39
Сэлбэг хэрэгсэл	-	53.00	53.00
Түлш, шатах тослох материал	1,278.45	-	-1,278.45
Хүнсний материал	12,799.00	-	-12,799.00
Бусад хангамжийн материал	17,570.87	12,379.70	-5,191.17
Нөөцийн бараа			0.00
Дүн	216,203.94	88,588.56	-127,615.38

Эх сурвалж: Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Бараа материалын эцсийн үлдэгдэл 88,588.5 мянган төгрөгийн 39,020.2 мянган төгрөг буюу 44,0 хувийг эмийн эргэлтийн сан, 45,448.9 мянган төгрөг буюу 51,3 хувийг ЗДТГ, 4,119.3 мянган төгрөг буюу 4,6 хувийг ИТХ-ын бараа материал эзэлж байна.

Бараа материалын оны эцсийн үлдэгдэл 127,615.3 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант хугацаанд гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих ЕБС-ийн 56,297.9 мянган төгрөг, Цэцэрлэгийн 35,637.9 мянган төгрөг, Эрүүл мэндийн төвийн 61,195.1 мянган төгрөг, Соёлын төвийн 8,270.2 мянган төгрөг, нийт 161,401.2 мянган төгрөгийн бараа материалын үлдэгдлийг улсын төсвийн байгууллагад шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт

Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлын 2022 оны санхүүгийн тайланда хийсэн аудитаар:

- Тайлант хугацаанд 1,226.4 мянган төгрөгийн шатахууныг анхан шатны баримтгүй зарцуулсан зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон.

3.4.4 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 1,071,579.8 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 2,005,669.1 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Үндсэн хөрөнгийн жилийн эцсийн 1,886,865.7 мянган төгрөгийн үлдэгдлийн 99,2 хувь буюу 1,872,487.1 мянган төгрөгийг сумын ЗДТГ, үлдэх хувийг эмийн эргэлтийн сан, ИТХ, сум хөгжүүлэх сангийн хөрөнгө эзэлж байна.

Үндсэн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл 2,801,581.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь тайлант онд 313,394.8 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих улсын төсвийн байгууллагууд ЕБС-ийн 1,892,900.6 мянган төгрөгийн, Цэцэрлэгийн 248,998.1 мянган төгрөгийн, Эрүүл мэндийн төвийн 434,456.6 мянган төгрөгийн, Соёлын төвийн 223,663.2 мянган төгрөгийн, нийт 2,800,018.6 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг шилжүүлсэнтэй холбоотой байна.

Хүснэгт 5 Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	4,296,092.32	1,835,762.87	-2,460,329.45
Барилга, байгууламж, орон сууц	3,189,571.94	961,234.54	-2,228,337.40
Авто тээврийн хэрэгсэл	228,969.58	401,611.39	172,641.82
Машин тоног төхөөрөмж	423,712.83	167,305.27	-256,407.57
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	165,269.26	38,793.26	-126,476.01
Бусад үндсэн хөрөнгө	273,379.69	266,818.42	-6,561.27
Номын фонд	15,189.02	-	-15,189.02
Биет бус хөрөнгө	78,960.32	51,102.92	-27,857.40
Программ хангамж	1,712.32	628.92	-1,083.40
Бусад биет бус хөрөнгө	77,248.00	50,474.00	-26,774.00
Дүн	4,375,052.63	1,886,865.79	-2,488,186.85

Эх сурвалж: Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.4.5 Өр төлбөр

Нийт өр төлбөрийн дансны эцсийн үлдэгдэл 9,581.1 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 7,500.0 мянган төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 6 Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Ажилчидтай холбогдсон өглөг	1,506.04	1,706.03	199.99
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	279.60	7,779.60	7,500.00
Байгууллагад төлөх өглөг	95.48	95.48	0.00
Дүн	1,881.13	9,581.12	7,500.00

Эх сурвалж: Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

Өр төлбөр дансны эцсийн үлдэгдэл 9,581.1 мянган төгрөгөөр өссөн нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн өглөг нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Өр төлбөрийн жилийн эцсийн 9,581.1 мянган төгрөгийн үлдэгдлийн 7,750.6 мянган төгрөг нь орон нутгийн хөгжлийн сангийн, 1,706.0 мянган төгрөг нь Засаг даргын тамгын газрын, үлдэх 124.0 мянган төгрөг нь эмийн эргэлтийн сангийн, байгаль хамгаалах сангийн өглөг эзэлж байна.

3.4.6 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо дансны эцсийн үлдэгдэл 1,545,126.8 мянган төгрөг болж, өмнөх оноос 2,175,345.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь гүйцэтгэл, үр дүнгээр санхүүжих улсын төсвийн байгууллагуудын хөрөнгийг шилжүүлснээр засгийн газрын сан 662,806.8 мянган төгрөгөөр, хөрөнгийн дахин үнэлгээ 508,391.7 мянган төгрөгөөр буурч, өмнөх үеийн үр дүн 1,952,828.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, тайлант үеийн үр дүн 2,956,976.0 мянган төгрөгөөр буурсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 7 Засгийн газрын хувь оролцоо

/ мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал / Засгийн газрын сан / орон нутгийн сан	1,041,195.94	378,389.05	-662,806.89
Хуримтлагдсан үр дүн	2,679,276.80	1,166,737.78	-1,512,539.02
Өмнөх үеийн үр дүн	851,041.01	2,803,869.78	1,952,828.78
Тайлант үеийн үр дүн	1,045,140.82	(1,911,835.22)	-2,956,976.04
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	783,094.97	274,703.22	-508,391.75
Дүн	3,720,472.74	1,545,126.83	-2,175,345.91

Эх сурвалж: Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Төв аймгийн Баянхангай сумын орон нутгийн төсвийн байгууллагуудын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг орон нутгийн төсвөөс 1,074,970.5 мянган төгрөг, орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг 175,320.4 мянган төгрөг, 2022 оны төсвийн жилийн урсгал үйл ажиллагааны зардлыг 1,074,970.5 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг 58,008.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 233,328.4 мянган төгрөгөөр, урсгал үйл ажиллагааны зардлыг 58,008.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн 784.394.3 мянган төгрөгөөр, хоршоо хөгжүүлэх сангийн эх үүсвэрийг 100,480.0 мянган төгрөгөөр, ОНХС-ийн эх үүсвэрээр хэрэгжих төсөл арга хэмжээг 140,096.2 мянган төгрөгөөр, нийт 1,033,458.5 мянган төгрөгийг сумын ИТХ-ын 2022 оны 07 дугаар сарын 05-ны өдрийн “2022 оны төсөв батлах тухай” 06 дугаар тогтоолоор баталсан байна.

Энэ нь 2022 оны төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулсан боловч жил бүр орон нутгийн орлогын төлөвлөгөөг нэмж баталж байгаатай холбоотой байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны төсвийг орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг 233,328.4 мянган төгрөгөөр, тодотголоор нийт урсгал үйл ажиллагааны зардлыг 99,130.8 мянган төгрөгөөр бууруулан 893,778.5 мянган төгрөгөөр, хоршоо хөгжүүлэх сангийн эх үүсвэрийг 100,480.0 мянган төгрөгөөр, ОНХС-ийн эх үүсвэрээр хэрэгжих төсөл арга хэмжээг 140,096.2 мянган төгрөгөөр, нийт 1,134,357.7 мянган төгрөгийг сумын ИТХ-ын 2022 оны 7 дугаар сарын 05-ны өдрийн “Сумын 2022 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 06 дугаар тогтоолоор тодотгон баталсан байна.

Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрийн 21 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр орон нутгийн төсвийн орлогоос 233,328.4 мянган төгрөг, орон нутгийн төсөвт олгох санхүүгийн дэмжлэгээс 704,553.9 мянган төгрөг, ОНХС-д олгох орлогын шилжүүлэг 140,096.2 мянган төгрөг, төсвийн урьд оны шилжих үлдэгдлээс 55,000.0 мянган төгрөг, хоршоо хөгжүүлэх сангийн эх үүсвэрээс 100,480.0 мянган төгрөгийг бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр орон нутгийн төсвөөс 875,871.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт олгож, орон нутгийн төсөвт 186,930.6 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,030,041.6 мянган төгрөг буюу 90,8 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 104,313.4 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 8 Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	ИТХ-ын үйл ажиллагаа	75,563.4	63,671.7	11,891.7	84%
2	ЗДТГ-ын үйл ажиллагаа	476,877.1	449,893.9	26,983.2	94%
3	ЕБС-үйлчилгээ	222,725.6	222,615.1	110.5	99,9%
4	Сургуулийн өмнөх боловсролын үйлчилгээ	59,602.3	56,937.7	2,664.6	95,5%
5	Соёл урлагийн үйлчилгээ	35,846.2	34,302.4	1,543.8	95,6%
6	ЭМТ-ийн үйлчилгээ	23,163.9	18,373.5	4,790.4	79,3%
7	Хөрөнгө оруулалт хөтөлбөр төсөл арга хэмжээ	140,096.2	92,000.0	48,096.2	65,6%
8	Хоршоо хөгжүүлэх сан	100,480.0	92,247.0	8,233.0	91,8%
	Нийт	1,134,354.7	1,030,041.6	104,313.4	90,8%

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв. түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах дансаар сумын Засаг даргын тамгын газар нь 132,896.0 мянган төгрөг, ИТХ 800.0 мянган төгрөг, нийт 133,696.0 мянган төгрөгийг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого. зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Тус төсөл хөтөлбөр хэрэгжих хугацаанд нийт 8 хөтөлбөрийн 21 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Хүснэгт 9 Төсөл хөтөлбөрийн арга хэмжээний хүрэх үр дүн, биелэлт

/мянган төгрөгөөр/

№	Хөтөлбөр	Хэрэгжих хугацаа	Хүрэх үр дүн	Хэрэгжилтийн явц	Зарцуулах төсөв	Зарцуулсан
1	70105- Орон нутгийн өөрөө удирдах ёсны байгууллага	2022.01.01 2022.12.31	Сумын ИТХТ, тэргүүлэгчдийн бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай ажил үйлчилгээгээр хангах, мэргэшсэн тогтвортой өндөр чадавх бүхий аппарат бүрдүүлж, хуралдааныг зохион байгуулж, мэдээлэлээр тасралтгүй хангахад оршино. Жилд 4-өөс доошгүй удаа хурал хийнэ.	Сумын Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын төлөөлөгч, тэргүүлэгчдийн бүрэн эрхээ хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай ажил үйлчилгээгээр хангах, мэргэшсэн тогтвортой өндөр чадавх бүхий аппарат бүрдүүлж, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын, мөн зөвлөлийн хуралдааныг зохион байгуулж нийт 4 удаа хуралсан байна. Хэрэгжилт 93,3 %	75,563.4	63,671.7
2	70106- Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага	2022.01.01 2022.12.31	Орон нутгийн гүйцэтгэх засаглалын удирдлага 4 зорилт, хэрэгжүүлэх 107 арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 90,2%	476,877.1	449,893.9

3	70106-Хоршоо хөгжүүлэх сан	2022.01.01 2022.12.31	2022 оны 1 сараас Сүм хөгжүүлэх санг шинээр Хоршоо хөгжүүлэх сан болгон журмыг дагаж мөрдөх	2022 оны 01 дүгээр сараас Хоршоо хөгжүүлэх сан болж журмын дагуу шинэчлэгдсэн. Хэрэгжилт 100%	100,480.0	92,247.0
			ХХС-аас иргэн, хоршоонд олгох зээлийг журмын дагуу шаардлага хангасан төсөл шалгаруулан зээл олгох	Хоршоо хөгжүүлэх сангаас зээл олгох төсөл хөтөлбөр зээлийн сонгон шалгаруулалт зарлаж, 7 иргэн аж ахуйн нэгжид зээл олгосон. Хэрэгжилт 91,8%		
4	71802-Ерөнхий боловсролын сургууль	2022.01.01 2022.12.31	Ерөнхий боловсрол сургууль нь 8 зорилт 25 арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	2022 онд “Багшийн гүйцэтгэлийн үнэлгээ” сургуулийн дундаж 67%, Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 93,7 %	222,725.6	222,615.1
5	71801-Сургуулийн өмнөх боловсрол	2022.01.01 2022.12.31	Сургуулийн өмнөх боловсрол нь 13 зорилт 49 арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 88,5 %	59,602.3	56,937.7
6	71702-Соёлын үйлчилгээ	2022.01.01 2022.12.31	Соёлын төв нь 6 зорилт 28 арга хэмжээ хэрэгжүүлэх	Хөтөлбөрийн хэрэгжилт 97,8%	35,846.2	34,302.4
7	71602-Эрүүл мэндийн төв	2022.01.01 2022.12.31	Нийт 8 төрлийн үзлэгт 2196 хүн, Эрүүл мэндийн даатгалын 4 багцын тусламж үйлчилгээнд 389 иргэдийг хамруулна.	Нийт 8 төрлийн эрт илрүүлэгт үзлэгт 2368 хүн, ЭМД-ын 4 багцын тусламж үйлчилгээний Өдрийн эмчилгээний багц- 38 иргэн Сэргээн засах эмчилгээний багц 81 иргэн гэрийн эргэлтийн багцад- 79 иргэн, Оношилгоо шинжилгээний багц 482 иргэн нийт 680 иргэн тус тус хамрагдсан	23,163.9	18,373.5
8	70106-Орон нутгийн хөгжлийн сан	2022.01.01 2022.12.31	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр шинээр хэрэгжих 5 төслийг 140.096,2 мянган төгрөгөөр хийж гүйцэтгэнэ.	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжсэн 1 ажил, гүйцэтгэл дуттуугаас сумас хүлээж аваагүй учир мянгийг нь дутту шилжүүлсэн 3 ажил, малын тоо толгойн албан татвараар хийж хэрэгжүүлэх 1 ажил хийгдээгүй байна. Хэрэгжилт 65,7%	140,096.2	92,000.0
Нийт дүн					1,134,354.7	1,030,041.6

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайланийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланда аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн байгууллагын орлого бүрдүүлэлт, шилэн дансны мэдээллийг сайжруулахтай холбоотой ёгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Т.Хүрэлбаатар гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын 2022 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт сумын Засаг даргын 2023 оны 3 дугаар сарын 03-ны өдрийн 05/19 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны үр дүнгийн тайланийн нийт орлогыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “Дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1,5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайланийн, суурь үзүүлэлтийг нийт орлого 3,428,447.0 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 51,426.7 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 38,570.0 мянган төгрөгөөр тогтоосныг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоо шаардлагагүй гэж үзлээ.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг дарга нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний талаар мэдээлэл ирүүлээгүй болно.

4.4 Санхүүгийн тайланийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайланийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланда өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоо журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант онд байршуулбал зохих мэдээлбэл зохих 171 мэдээллээс хугацаа хоцроосон 38 мэдээлэл, мэдээлээгүй мэдээлэл байхгүй байна.

4.4.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус байгууллагад бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд шийдвэрлэх алдаа, зөрчилтэй асуудал гараагүй байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдо заалттай нийцээгүй гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын эхний хагас жилийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд завсрын аудит хийгдээгүй болно.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Тус байгууллага нь 2021 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгөгдсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн, сумын Засаг даргын 2022 оны 6 дугаар сарын 22-ны өдрийн 05/121 дугаартай албан бичгээр хэрэгжилтийг ирүүлсэн байна.

Хүснэгт 10 Төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	2	3,078.1	2	3,078.1	100%
Албан шаардлага	2	64,687.8	2	64,687.8	100%
Зөвлөмж	3	148,287.6	3	148,287.6	100%
Нийт дүн	7	212,978.4	7	212,978.4	100%

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Төв аймгийн Баянхангай сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд дараагийн аудитаар анхаарал хандуулах асуудал байхгүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар запруулга хийгдээгүй ба 46,397.8 мянган төгрөгийн зөрчил илэрсэнд 1 албан шаардлага өгсөн.

5.2 Албан шаардлага

Орон нутгийн орлогыг 10 нэр төрлөөр, нийт орлогын төлөвлөгөө 46,397.8 мянган төгрөгөөр тасарсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1-д "Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ", 41.2.1-д "хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх" гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны 95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1.11-д "хууль тогтоомж, гэрээ хэлцэл зөрчсөн алдаа, зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргуулахгүй байх үр нөлөөтэй гэж үзсэн бусад нөхцөл байдал" гэж заасныг үндэслэн албан шаардлага өгөв.

Дээрх албан шаардлагын биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 6 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үнээс			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан	Залруулаагүй	Тоо	Дүн
ЗДТГ	1	37,682.5	1	37,682.5			1	37,682.5		
ХХСан	1	3,332.9			1	3,332.9	1	3,332.9		
Дүн	2	41,015.5	1	37,682.5	1	3,332.9	2	41,015.5		

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Албан тушаалтны тоо	
Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо
Засаг дарга	1	46,397.8		1	46,397.8					
ЗДТГ	4	57,786.9		3	10,511.9	1	47,275.0			
ИТХ	1	642.0	1	642.0						
ХХСан	1	12,8100.0				1	12,8100.0			
Дүн	7	232,926.7	1	642.0	4	56,909.7	2	175,375.0		

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Toо	Дүн	Toо	Дүн	Toо	Дүн	Toо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
ЗДТГ	1	0.0			1	0.0		
ЭЭС	1	42,221.7					1	42,221.7
ОНХС	1	140,096.2					1	140,096.2
Дүн	3	182,317.9			1	0.0	2	182,317.9
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн	3	182,317.9			1	0.0	2	182,317.9